

NVEs bakgrunnsnotat for fastsetting av
utredningsprogram for

ny 132 kV kraftledning fra
Sutterø via Frosta til
Skogn

Stjørdal, Frosta og Levanger kommuner i
Nord-Trøndelag fylke

Bakgrunn for utredningsprogram

Søker/sak:	NTE Nett AS/132 kV kraftledning Sutterø-Frosta-Skogn	
	Stjørdal, Frosta og Levanger/Nord-	
Fylke/kommune:	Trøndelag	
Ansvarlig:	Siv Sannem Inderberg	Sign.: <i>Siv S. Inderberg</i>
Saksbehandler:	Frode B. Johansen	Sign.: <i>Frode B. Johansen</i>
Dato:	28 OKT 2013	
Vår ref.:	NVE 201301154-35	KN: 30/2013
Sendes til:	Tiltakshaver og offentliggjøres på www.nve.no/kraftledninger	
Orientering sendes til:	Grunneiere, rettighetshavere, hørings- og orienteringsinstanser	

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 09575
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Innhold

1	Meldingen	3
2	Behandling	6
2.1	Høring	6
2.2	Møter	6
3	Innkomne merknader	7
3.1	Lokale myndigheter	7
3.2	Regionale myndigheter	7
3.3	Sentrale myndigheter	7
3.4	Regionale og sentrale lag og foreninger	8
3.5	Uttalelser fra grunneiere, rettighetshavere, berørte naboer og lokale lag	8
3.5.1	Stjørdal kommune	8
3.5.2	Frosta kommune	10
3.5.3	Levanger kommune	10
4	NVEs vurdering	10
4.1	Supplering og presisering av utredningskrav til foreslått utredningsprogram	11
4.1.1	Innledning	11
4.1.2	Prosess og metode	11
4.1.3	Beskrivelse av anleggene	13
4.1.4	Alternativer som ikke skal vurderes i utredningsarbeidet	14
4.1.5	Alternativer som skal vurderes i utredningsarbeidet	14
4.1.6	Tiltakets virkninger for miljø og samfunn	14
4.2	Utredningskrav som ikke er inkludert i utredningsprogrammet	18
5	Forelegging av utredningsprogram	19
6	Oppsummering	19

1 Meldingen

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) mottok den 06.02.2013 en melding fra NTE Nett AS om bygging av ny 132 kV kraftledning mellom Sutterø transformatorstasjon i Stjørdal kommune, via Frosta transformatorstasjon til en ny transformatorstasjon i Skogn i Levanger kommuner. Ledningen er meldt med tre hovedalternativer mellom Sutterø og Frosta og to hovedalternativer mellom Frosta og Skogn. Ledningen kan bli inntil 50 kilometer lang, avhengig av valg av trasé. I meldingen foreligger det også to ulike plasseringsalternativer for ny transformatorstasjon i Skogn. Tiltaket vil medføre at deler av 66 kV-nettet i området kan rives.

Bakgrunnen for melding er at NTE Nett er i ferd med å oppgradere 66 kV-nettet i Nord-Trøndelag til 132 kV. Oppgraderingen vil bedre overføringskapasiteten i regionalnettet, og medføre vesentlig bedre forsyningssikkerhet i Nord-Trøndelag.

NTE Nett har utarbeidet meldingen med forslag til utredningsprogram i medhold av plan- og bygningsloven med forskrift.

I dette notatet sammenfattes og diskuteres høringsuttalelsene som har kommet inn i forbindelse med høring av meldingen. På grunnlag av forslag til utredningsprogram, innkomne merknader, møter og NVEs egne vurderinger, fastsetter NVE et utredningsprogram for tiltaket. Dette gjøres i eget brev. Utredningsprogrammet bør leses i sammenheng med dette notatet.

Figur 1: Traséalternativer mellom Sutterø transformatorstasjon og Frosta transformatorstasjon

Figur 2: Traséalternativer mellom Frosta transformatorstasjon og nye Skogn transformatorstasjon

2 Behandling

NVE behandler meldingen etter plan- og bygningslovens forskrift om konsekvensutredninger av 26. juni 2009.

2.1 Høring

Meldingen ble sendt på høring 22.04.2013, med frist for å komme med uttalelser innen 10. juni 2013. Høring av meldingen, utlegging til offentlig ettersyn og innbydelse til offentlig møte ble kunngjort i Norsk lysingsblad, Trønderavisa, Levangeravisa, Stjørdals-nytt og Frostingen. Meldingen ble også lagt ut til offentlig ettersyn i de berørte kommunene. Følgende instanser fikk meldingen på høring:

Stjørdal kommune, Frosta kommune, Levanger kommune, Nord-Trøndelag fylkeskommune, Sametinget, Nord-Trøndelag bonde- og småbrukarlag, Nord-Trøndelag bondelag, Natur og ungdom, Fortidsminneforeningen i Nord-Trøndelag, Statskog, Allskog, Norges skogeierforbund, Sametinget, Meteorologisk institutt, Statens vegvesen region midt, Telenor servicesenter for nettutbygging, Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag, Statnett SF, Mattilsynet og Gaasken Laante sjite v/Nils S. Danielsen.

Meldingen ble i tillegg sendt på orientering til Olje- og energidepartementet, Statens landbruksforvaltning, Miljøverndepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet og Norsk institutt for by og regionsforskning

2.2 Møter

I forbindelse med høringen av meldingen arrangerte NVE møte med berørte kommuner på følgende steder:

Sted	Dag
Stjørdal kommune	Tirsdag 21. mai
Frosta kommune	Onsdag 22. mai
Levanger kommune	Torsdag 23. mai

I tillegg ble det holdt offentlige møter om kvelden samme sted og dag. På møtene orienterte NVE om behandlingsprosessen for meldingen og NTE Nett orienterte om prosjektet.

3 Innkomne merknader

NVE mottok 23 høringsuttalelser til meldte 132 kV kraftledning Sutterø-Frosta-Skogn.

3.1 Lokale myndigheter

Stjørdal kommune skriver i brev, datert 21.06.2013, at de mener risiko- og sårbarhetsanalyser og konsekvenser av klimaendringer bør inn i utredningsprogrammet. De savner også forsyningssikkerhet som tema. Videre mener de at forslag til ny arealdel av kommuneplanen må legges til grunn, og at fremtidige utbyggings- og vernetiltak må tillegges vekt. Konsekvenser og restriksjoner for eksisterende bebyggelse må belyses. Sikkerhetsmessige forhold for landbruk, skogbruk og friluftsliv må belyses.

Innherred samkommune skriver i brev, datert 06.06.2013, at de er positive til utbyggingen av ledningen, og at de finner forslaget til utredningsprogram for å være dekkende.

3.2 Regionale myndigheter

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag skriver i brev, datert 27.06.2013, at de er positive til at det bygges nytt regionalnett, men at de ut fra landbrukshensyn mener alternativene 1 og A er best, da de berører minst dyrket mark og skog. Videre mener de at det bør søkes å finne løsninger som ikke berører skog av god bonitet, og at man bør etterstrebe å ikke dele opp teiger slik at jordbruksdrifta kan bli forhindret. Av hensyn til fugl mener Fylkesmannen at alternativ 1 med sjøkabel er best, da alternativ 2 og 3 vil medføre uheldige luftspenn ved Hammervatnet, som er et viktig fugleområde. Alternativ B mellom Frosta og Skogn vil komme i konflikt med en hekkelokalitet for hønschauk.

Reindriftsforvaltningen Nord-Trøndelag skriver i uttalelse, datert 23.05.2013, at tiltaket berører Gaasken Laantje reinbeitedistrikt, og at disse har om lag 1500 rein på beite i sitt område. Det er kun ledningen fra Sutterø til Åsenfjorden som vil berøre distriktet, og de benytter området som vinterbeite. Det er to flyttleier fra Forbordsfjellet og østover. Reindriftsforvaltningen mener traséalternativ 1 er det beste for reindriften, og at alternativ 3 har mindre konsekvenser enn alternativ 2. Dette grunnet stor andel av gjenbruk av trasé i alternativ 3. Imidlertid mener Reindriftsforvaltningen at området har såpass begrenset betydning for reindriften, at dette ikke bør være styrende for valg av trasé.

3.3 Sentrale myndigheter

Kystverket skriver i uttalelse, datert 02.07.2013, at den planlagte sjøkabelen ikke vil krysse kjente eller eksisterende kabler i fjorden, men at det likevel må undersøkes om slike finnes. I så fall må kabeleier kontaktes, og eksisterende kabler forbli intakte. Den planlagte kabeltraseen vil krysse bileden inn mot Langstein kai. Dette vil kunne medføre at det innføres midlertidige restriksjoner i forbindelse med gjennomføringen av tiltaket. Videre sier Kystverket at strandsonen på begge sider må undersøkes med tanke på skredfare og utrasing av leirholdige masser. Grunnforholdene må også undersøkes i hele sin lengde. Kystverket påpeker at det ikke er registrert ankringsplasser i nærheten av traséforslaget. Kystverket anser at de meldte anleggene har akseptable konsekvenser. De mener at det i søknaden må dokumenteres hvor kablene skal nedgraves utover tidevannssonen, og om sjøbunn skal fylles opp med stein og dermed medføre redusert sikkerhet for alminnelig ferdsel. Kablene skal kunne overtråles. Sjøfartstilsynet påpeker at tiltak i sjø er søknadspliktige etter havne- og farvannsloven.

Sametinget skriver i brev, datert 10.06.2013, at virkninger for reinsdyr i Gasken-Lante reinbeitedistrikt må vurderes. Videre mener de at virkninger for rein generelt skal beskrives, herunder konflikt med beite, driv- og flyttleier og mulige barrierevirkninger. Det bør tas kontakt med

reinbeitedistriktet og reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag for å få en beskrivelse av bruken av området.

3.4 Regionale og sentrale lag og foreninger

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag ønsker i brev, datert 10.05.2013, at det skal vurderes hvorvidt energiøkonomisering kan være et alternativ til nye kraftledninger. Når det kommer til trasévalg mener Naturvernforbundet at alternativ 1 er å foretrekke over Åsenfjorden, og at alternativ 3 med gjenbruk av eksisterende traseer er den foretrukne over Forbordsfjellet. Mellom Frosta og Skogn peker de på at det er et barskogsreservat (Markhus) på grensen mellom Frosta og Levanger, og at det i tilknytning til dette er en turløype som er mye benyttet av lokalbefolkningen.

Åsen skogeierlag skriver i uttalelse, datert 03.06.2013, at de mener alternativ 1 er det beste av hensyn til skog, ev. kan alternativ 3 med gjenbruk av traseer være god. De foreslår at et alternativ der ledningen legges i forbindelse med ny E6 mellom Stjørdal og Åsen, noe som vil kunne øke tilgjengeligheten for service og vedlikehold. Ved Frosta mener de man bør unngå dobbel ledning, da dette vil berøre mye skog. Mellom Frosta og Skogn mener de alternativ A er den beste, da alternativ B vil berøre mest natur og skog, samt at den krysser et område med hønsehauk.

FRIFO Stjørdal skriver i brev, datert 10.06.2013, at de mener alternativ 1 er den beste. Imidlertid ønsker de at traseen justeres vestover til randsonen mellom dyrket mark og skogen. De ønsker at ledningen legges som jordkabel og sjøkabel. Om alternativ 2 velges mener de at traseen må justeres mot vest og nord for Høgåsen, slik at ledningen kommer nord for Buan og Trollvatnet og knyttes til eksisterende ledningen nord for Borrås. De påpeker at alternativ 3 går gjennom viktige friluftsområder, hvor det er investert mye i tilrettelegging av skiløyper og turstier.

Frosta skogeierlag skriver i brev, datert 07.06.2013, at de anbefaler at ledningen bygges etter alternativ 1. Dersom alternativ 2 eller 3 velges bør det brukes dobbeltføringsmaster mellom Frosta og Brannåsen.

3.5 Uttalelser fra grunneiere, rettighetshavere, berørte naboer og lokale lag

3.5.1 Stjørdal kommune

Roar Brekken skriver i uttalelse, datert 10.06.2013, at alternativ 1 er det dårligste alternativet grunnet visuell forurensing. Han skriver videre at ledningen bør legges slik at den ikke berører skog av høy bonitet, og at den legges der den er minst synlig. Han mener også at det må lages en 3D-visualisering, slik at man kan se hvordan ledningen vil se ut fra ulike synspunkt.

Henrik Valstad skriver i brev, datert 09.06.2013, at han mener trasé 1 bør legges bort, da den blir for dyr, samt at den går gjennom områder som vil forringe eiendommer og hvor det drives et aktivt friluftsliv. Han peker på at det foregår hangliderflyving fra Forbordsfjellet. Valstad mener alternativ 3 bør utredes nærmere, da dette er det billigste alternativet.

Øystein og Ivar Forbord skriver i e-post, datert 08.06.2013, at de blir berørt av alternativ 1. De mener dette er et dårlig alternativ på grunn av visuelle virkninger og virkninger for friluftsliv. De peker på at det foregår hangliderflyving fra Forbordsfjellet. De skriver også at i overgangen mellom luftledning og sjøkabel ved Hammerårsbukta friluftsområde er det brukt ca. seks millioner kroner på å tilrettelegge for allmennheten. Det foreligger også planer om å videreutvikle området med tur- eller sykkelsti. Videre skriver de at de fleste som bor langs trasé 1 har egne vannkilder fra skråningene ned fra fjellet. Disse vannkildene vil kunne forringes eller ødelegges dersom det bygges en kraftledning i

området. De er også mot utbygging etter alternativ 2, da de har hytte i området, og fordi området er mye benyttet til friluftsmål. De mener alternativ 3 bør velges.

Jan Frode Holtrø, skriver i uttalelse, datert 07.06.2013 at alternativ 1 er planlagt rett bak hans bolig. Det er mulig at det kan bygges et nytt hus på hans eiendom, noe som vil bli vanskelig med en kraftledning i området. Han mener alternativ 1 er uheldig på grunn av høy kostnad, hensyn til rik, varmekjær skog nord for Hollan og drikkevannskilder langs Forbordsfjellet. I tillegg er han redd for at magnetfeltet vil stige til over $0,4 \mu\text{T}$ ved hans eiendom. Han ber om en grundig utredning av virkninger for naturmangfold, antall berørte husstander, om drikkevannskilder blir berørt og magnetfeltet fra ny og eksisterende ledning. I tillegg foreslår han ny trasé langs toppen av fjellene øst for trasé 1.

En høringsuttalelse uten avsender eller dato foreslår ny trasé nordover fra Mælafoss over Lundkneppfjellet til E6 ved Fættensfjorden, for så å vinkle vestover til Lofjorden og sjøkabel videre over denne.

Figur 3: Trasé foreslått av ukjent avsender

3.5.2 Frosta kommune

Per Einar Almlid og Johan Arnt Stene skriver i uttalelse, datert 08.06.2013, at de har planer om hyttefelt der alternativ 1.1 ilandføres på Frosta. I tillegg påpeker de at det finnes helleristninger på stedet, og at bygda benytter området til bading.

3.5.3 Levanger kommune

Rikke Mo Veie og Terje Veie skriver i brev, datert 10.06.2013, at de mener trasé B2 vil ødelegge en hekkeplass for hønsehauk, og at det er et fugletrekk mellom Hammervatnet og Nesvatnet. De lister opp en rekke arter som finnes i området.

Frøydis Aaker skriver i uttalelse, datert 10.06.2013, at hun mener alternativ 3 er en god trasé. Hun foreslår også at den kan legges sammen med ny E6 mellom Stjørdal og Åsen. Hun mener alternativ 2 berører mye skog.

Stig Arne Solheim skriver i e-post, datert 09.06.2013, at han ikke ønsker trasé 2, da denne vil gå nær hans nybygde hus. Han mener det eneste fornuftige er å legge ledningen som jord- eller sjøkabel.

Line Solheim Benjaminsen skriver i e-post, datert 09.06.2013, at ledningen bør legges langs ny E6 gjennom Forbordsfjellet. Av de omsøkte traseene mener hun at alternativ 1 er det beste, da man kan skjule mastene for bebyggelse.

Kolbjørn Moe skriver uttalelse på vegne av flere, datert 08.06.2013, at alternativ B1 vil bli visuelt skjemmende i det åpne landskapet. De bemerker at de for to år siden fikk bekostet nedgraving av en 22 kV-ledning på grunn av visuelle hensyn ved bygging av ny bolig, og de er oppgitte over at det nå kommer planer om en ny og større ledning på samme sted. De mener alternativ B2 vil være bedre, som i større grad vil skjule ledningen i skogen.

Kristin og Bjørn Storaune skriver i uttalelse, datert 09.06.2013, at alternativ B1 vil gå over deres eiendom. De har planlagt oppførsel av et lagerbygg og nytt kårhus, noe som blir umulig dersom kraftledningen kommer over deres eiendom. De mener alternativ B2 er bedre, da denne vil gå mer i utmarksterreng.

Bård Olav Leangen skriver i uttalelse, datert 10.06.2013, at trasé 2 eller 3 vil gå forbi hans gård, og at han ønsker at traseen flyttes litt lenger øst. Dette vil gjøre at traseen ikke kommer i konflikt med en driftsbygning han vurderer å sette opp. Han mener alternativ 1 er det beste. Alternativt foreslår han en trasé som går etter traséalternativ 2, for deretter å vinkle vestover til Lofjorden, hvor det legges en kort sjøkabel til Ulvik.

4 NVEs vurdering

Et utredningsprogram skal inneholde punktene som er listet opp i vedlegg III b i forskrift om konsekvensutredninger av 26. juni 2009, men skal avgrenses til forhold som er vesentlige for miljø og samfunn. Konsekvensutredningen skal fokusere på det som er beslutningsrelevant. I stedet for bokstav b i vedlegg III, som omtaler konsekvenser for miljø og samfunn, spesifiserer NVE her nærmere hva som skal utredes. Utredningskravene varierer mellom ulike tiltak og NVE avgjør hvilke ulike temaer som er beslutningsrelevante for det aktuelle planlagte anlegget.

NVE har gjennom høring av meldingen mottatt innspill til utredninger som kreves gjennomført. Det har kommet innspill til konkrete temaer som kreves utredet, herunder virkninger for naturmangfold, forslag til alternative traseer/traséjusteringer og sanering av eksisterende anlegg. Vi har vurdert alle innspillene nedenfor.

NTE Netts forslag til utredningsprogram for ny 132 kV kraftledning Sutterø-Frosta-Skogn, erfaringer fra tilsvarende prosjekter og innkomne merknader danner grunnlaget for diskusjonen om hva som vurderes som beslutningsrelevante temaer, og hva som faller inn under utredningsplikten etter forskrift om konsekvensutredninger og utredningskrav i medhold av energiloven.

I videre diskusjon om hva utredningsprogrammet skal inneholde, tar vi utgangspunkt i utredningsprogrammet foreslått av NTE Nett i meldingen. Kapittel 4.1 i dette notatet inneholder presisering og utdyping av temaer og traséjusteringer/alternativer som NVE mener SFE Nett skal utrede i konsekvensutredningen. Kapittel 4.2 inneholder temaer og traséjusteringer/alternativer som NVE mener ikke skal utredes.

4.1 Supplering og presisering av utredningskrav til foreslått utredningsprogram

NVEs "Veileder for utforming av søknad om anleggskonsesjon for kraftoverføringsanlegg" beskriver hvordan en konsesjonssøknad skal utformes. En søknad etter denne veilederen vil ivareta flere av utredningstemaene som er listet opp i forskrift om konsekvensutredninger, blant annet for temaene begrunnelse, beskrivelse av anleggene og beredskapshensyn. Vurdering av anleggenes virkninger for miljø og andre samfunnshensyn vil fremgå av konsekvensutredningen. Under fremgår det hvilke tema, eventuelt spesifisering innenfor et foreslått tema, som skal inkluderes i utredningsprogrammet utover det NTE Nett har beskrevet i foreslåtte utredningsprogram i meldingen datert 06.02.2013.

4.1.1 Innledning

I innledningen til utredningsprogrammet spesifiserer NVE hva som skal legges til grunn for konsekvensutredningen. Formuleringene er generelle og gjelder for alle utredningstemaene nevnt i kapittel. 2, 3 og 4 i utredningsprogrammet.

NVE mener at det er naturlig at nødvendig hjelpeanlegg belyses i konsekvensutredningen og vil kreve at virkningene av bianlegg som er nødvendige for å kunne bygge tiltakene, skal vurderes for alle utredningstemaer beskrevet i utredningsprogrammet. Eksempler på slike bianlegg kan f.eks. være riggplasser, veger for atkomst til anleggene, men også eventuell nødvendig utvidelse av eksisterende veger vil inkluderes i dette punktet.

NVE mener tiltaket kan ha virkninger for ulike utredningstemaer både i anleggs- og driftsfasen, og vil sette krav om at virkningene av tiltaket skal utredes for både anleggs- og driftsfasen, da et slikt perspektiv er nødvendig for å belyse alle relevante virkninger av tiltaket.

4.1.2 Prosess og metode

Kapittelet legger føringer for hvilken prosess og hvilke metoder som skal benyttes i utredningene.

Datagrunnlag og metoder

NVE mener tiltakshaver kort skal redegjøre for metoder og datagrunnlag som er benyttet i utredningene. Herunder skal det også opplyses om eventuelle oppståtte problemer i innsamlingen av data eller ved metoder som er brukt i utredningsarbeidet. Bakgrunnen er at dette bidrar til i større grad å sikre at utredningene som gjennomføres er av tilfredsstillende kvalitet og mest mulig etterprøvbare.

NVE ber tiltakshaver om i nødvendig grad ta kontakt med regionale myndigheter, berørte kommuner, og interesseorganisasjoner i utredningsarbeidet. Der det er hensiktsmessig bør NTE Nett vurdere å opprette samrådsgrupper. Tiltakshaver oppfordres videre til å ta kontakt med NVE før søknad med konsekvensutredning ferdigstilles og oversendes til formell behandling.

Etter NVEs erfaring gir det et bedre beslutningsunderlag om flere fagutredninger ses i sammenheng. Vi forutsetter derfor at NTE Nett i forbindelse med utarbeidelse av konsekvensutredningen foretar den nødvendige samordning mellom ulike fagutredninger som gjensidig påvirker hverandre eller som til sammen gir den nødvendige informasjonen for å kunne danne seg et bilde av konsekvensene. Dette er også en måte å unngå dobbeltregistreringer på når virkningene skal sees i sammenheng. Kravet om å se utredninger i sammenheng gjelder blant annet utredninger om landskap/kulturminner/kulturmiljø/friluftsliv/reiseliv og naturmangfold/ /INON/verneområder. Avbøtende tiltaks virkning på ulike tema, som for eksempel kamuflering og virkninger for landskap og fugl med mer, må også ses i sammenheng.

Noe kartfestet informasjon om sårbare arter skal unntas offentlighet. NVE forutsetter at dette følges opp og at det utarbeides en offentlig og en ikke offentlig versjon av fagrapporten for naturmangfold. Fylkesmannen vil få tilsendt den ikke offentlige versjonen som underlag for sine vurderinger av en fremtidig søknad.

NVE anbefaler i utredningsprogrammets punkt om prosess og metode, at foreliggende håndbøker fra Miljødirektoratet brukes. Under de enkelte fagtemaene er det i tillegg direkte henvisning til aktuelle håndbøker og veiledere som kan benyttes til å gjennomføre utredningene.

Avbøtende tiltak og transport

Avbøtende tiltak vil kunne redusere de negative virkningene av kraftledningen. Det har ikke kommet konkrete krav om avbøtende tiltak til den meldte kraftledningen. NVE velger å ta inn et krav om at det skal vurderes avbøtende tiltak for alle tema som en del av innledningen til utredningsprogrammet, der rammene for utredningene fastsettes. Grunnen til dette er at det er behov for å se utredningene og vurderinger om avbøtende tiltak i sammenheng da noen avbøtende tiltak kan ha positive virkninger for et tema, men negative virkninger for andre. For mer om avbøtende tiltak vises det til kapittel 6.6 i NVEs ”Veileder for utforming av søknad om anleggskonsesjon for kraftoverføringsanlegg”, som må sees i sammenheng med utredningsprogrammet.

Når det gjelder transport og direkte vurderinger av hvordan anleggsarbeidet skal gjennomføres, mener NVE det er naturlig at en del av disse vurderingene gjøres senere i prosessen. Dersom NVE gir konsesjon til kraftledningen, vil vi stille vilkår om at det utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan (MTA-plan) som ivaretar disse problemstillingene. En slik plan skal godkjennes av NVE før anleggsarbeidene starter, og NVEs miljøtilsyn vil følge opp at planen etterleves og at avbøtende tiltak og opprydding skjer i henhold til planen. NVE forutsetter allikevel at det redegjøres for hovedtrekkene og gis en generell vurdering av anleggsarbeidet i konsekvensutredningen. Dette gjelder for eksempel behov for motorisert transport i utmark, nybygging av veger med mer. Permanent og midlertidig arealbruk skal beskrives i søknaden og vises på kart. NVE forutsetter at arealbruk i forbindelse med anleggene, herunder anleggsarbeider og drift, i all hovedsak skal være avklart gjennom konsesjonsprosessen. Avdekkes det behov for ny arealbruk, som for eksempel nye veger, i etterkant av konsesjonsvedtaket vil dette kreve ny behandling.

Når det gjelder avtaler om bruk av veger, vil NVE oppfordre NTE Nett til å samarbeide med grunneiere og rettighetshavere for å komme frem til gode løsninger vedrørende transportbehovet. NVE vil imidlertid påpeke at eventuelle minnelige avtaler mellom NTE Nett og grunneiere og rettighetshavere vil være av privatrettslig karakter og derfor utenfor NVEs myndighetsområde.

4.1.3 Beskrivelse av anleggene

NVEs ”Veileder for utforming av søknad om anleggskonsesjon for kraftoverføringsanlegg” beskriver hvordan konsesjonssøknaden skal utformes. For søknader om konsesjon etter energiloven skal denne veilederen følges. En søknad etter denne veilederen vil ivareta kravene om redegjørelse for tiltaket i vedlegg III a i forskrift om konsekvensutredninger. Veilederen finnes her:

<http://www.nve.no/no/konsesjoner/nett/>

I selve konsekvensutredningen skal det kun gis en kort oppsummering av søknaden. I oppsummeringen skal følgende inngå:

Begrunnelse for tiltaket og beskrivelse av 0-alternativet

NVE har satt krav om en begrunnelse for tiltakene, der både tekniske og økonomiske argumenter belyser behovet. Det skal også gis en beskrivelse av situasjonen fremover dersom de planlagte tiltakene ikke realiseres, også kalt 0-alternativet. Dette danner et viktig bakteppe for de vurderingene som skal gjøres når NVE konsesjonsbehandler anleggene.

Beskrivelse av alternativer

NVE har satt krav om at NTE Nett skal gi en kort beskrivelse av tiltakene, inkludert nødvendige tiltak som veger osv. Både omsøkte og vurderte alternativer skal beskrives og vises på kart. Det samme gjelder også for plassering av andre anlegg, som for eksempel transformatorstasjoner. Dette gjelder de alternativene NTE Nett selv har valgt å omsøke og vurdere. I utredningsprogrammets kapittel 3 vil NVE i tillegg sette krav om vurdering av andre alternativer fremkommet gjennom høringsprosessen. Se også kapittel 3.1.4 i dette notatet.

Systemløsning

Oppsummeringen i konsekvensutredningen skal inneholde en begrunnelse for valg av systemløsning. Valg av spenningsnivå, luftledning/kabel, transformeringspunkter og en vurdering av mulig produksjonsinnmating totalt og i hver enkelt transformatorstasjon er eksempler på hva som bør inngå i en slik begrunnelse. Eventuelle andre vurderte løsninger for å forsterke nettet i det aktuelle området skal beskrives. Herunder må de systemmessige fordeler og ulemper ved valg av ulike løsninger beskrives. Vurdering av systemløsning må sees i sammenheng med beskrivelsen av 0-alternativet. Det må redegjøres for muligheter og begrensinger for å ivareta nettbehovet gjennom forsterkning av eksisterende nett. Sett i lys av forventet ny produksjon og forbruk i området, opprettholdelse av god forsyningssikkerhet og eksisterende netts kapasitet og tilstand, forutsetter NVE at NTE Nett gjør en vurdering av behovet for nett og produksjon fremover i tid som en del av begrunnelsen for tiltaket og i drøftingen av ulike systemløsninger. Fylkesmannen har kommet med innspill til at det skal gjøres rede for hvordan lokal og regional forsyningssikkerhet vil påvirkes av utbyggingen. NVE er enige om at dette skal redegjøres for, og vil sette krav om dette i utredningsprogrammet.

Teknisk/økonomisk vurdering

Oppsummeringen skal inneholde investerings-, drift- og vedlikeholdskostnader for alle vurderte alternativer. Vurderingene skal også inneholde estimat av flaksehalskostnader, endring i nettap, endring i avbruddskostnader, forskuttering av reinvestering og saneringskostnader. Nytte/kostnad ved eventuell sanering av eksisterende ledninger i området må fremgå av vurderingene.

Sikkerhet og beredskap

Hovedpunktene fra søknaden skal oppsummeres i konsekvensutredningen, under punkt 2 ”Beskrivelse av anleggene”.

4.1.4 Alternativer som ikke skal vurderes i utredningsarbeidet

Det har kommet inn et innspill uten avsender som foreslår en alternativ trasé over Lundekneppfjellet til Vuddudalen, for så å vinkle vestover med en kort sjøkabel over Lofjorden (figur 3). NVE mener den første delen av denne foreslåtte traseen er uheldig, da denne vil ligge over de høyeste toppene i området, med uheldige visuelle virkninger og høyere klimalaster enn forøvrig som konsekvens. NVE mener allikevel at en justert versjon av dette forslaget bør undersøkes nærmere og vil be NTE Nett om å vurdere en variant av denne traseen som gir mindre visuelle ulemper (se kapittel 4.1.5).

4.1.5 Alternativer som skal vurderes i utredningsarbeidet

I høringsprosessen har NVE fått innspill på ulike traséalternativer og bruk av kabel. I dette kapittelet vil det fremgå hvilke alternative løsninger som skal utredes videre, i tillegg til de traseene NTE Nett har meldt.

Nye traseer/justerte traseer

NTE Nett skal vurdere og eventuelt konsekvensutrede et alternativ som følger alternativ 2 til Vuddudalen, for så å vinkle vestover med en kort sjøkabel over Lofjorden (som nevnt over). En slik trasé vil være sammenfallende med forslag innsendt av Bård Olav Leangen.

Det har kommet inn flere innspill om at kraftledningen bør samlokaliseres med ny E6 mellom Stjørdal og Åsen. NVE har ikke nok informasjon om dette til å foreta en vurdering av om dette er en god trasé eller ikke. NVE ber derfor NTE Nett om å beskrive en slik samlokalisering og vurdere hvorvidt en slik trasé skal konsekvensutredes.

Riving av eksisterende kraftledninger

Eksisterende kraftledninger som kan rives som følge av utbyggingen skal beskrives og kartfestes.

4.1.6 Tiltakets virkninger for miljø og samfunn

Landskap og visualisering

Flere av høringspartene er opptatt av hvordan kraftledningen vil påvirke landskapet og hvordan kraftledningen vil være synlig fra ulike områder.

NVE vil i utredningsprogrammet be om at NTE Nett beskriver landskapet anlegget berører, samtidig som den visuelle effekten av anlegget skal beskrives og vurderes. Det skal vurderes hvordan anlegget visuelt vil påvirke landskapsverdiene. Med anlegget mener NVE, i tillegg til selve kraftledningen, transformatorstasjoner, veger og eventuelt andre anlegg som er nødvendig i forbindelse med byggingen av tiltakene. NVE mener det er viktig at også disse anleggene inngår i vurderingen av de visuelle virkningene for landskapet, da slike anlegg ofte utgjør en vesentlig del av det totale inngrepet.

NVE vil sette krav om at landskapet i de berørte områdene skal beskrives, der en omtaler landskapstypen og hvordan tiltaket vil påvirke oppfattelsen av landskap, natur- og kulturmiljø. De estetiske/visuelle effektene av tiltaket skal også beskrives og vurderes. En viktig del av vurderingen av de visuelle virkningene er bruk av visualiseringer. NVE mener at visualiseringer gir et godt bilde av hvordan en kraftledning vil påvirke i landskapet. Visualiseringene bidrar også til at berørte interesser lettere kan forstå størrelsesforholdet mellom kraftledningen og omgivelsene, i tillegg til å se hvor traseene planlegges. NVE setter alltid krav om visualiseringer for slike tiltak, og vil også inkludere dette i utredningsprogrammet for ny 132 kV kraftledning Sutterø-Skogn-Frosta.

Visualiseringer i representative områder og fra representative standplasser vil kunne gi et godt inntrykk av hvordan en eventuell kraftledning vil oppfattes i landskapet. NVE vil ikke sette opp en utømmende liste over aktuelle visualiseringspunkter. Det har ikke kommet inn konkrete innspill til visualiseringspunkter. Basert på NVEs egne vurderinger og NTE Netts forslag til utredningsprogram skal nye Skogn transformatorstasjon visualiseres. I tillegg skal representative steder for ledningen visualiseres. Disse velges ut av NTE i samråd med berørte kommuner. Aktuelle områder kan være dal- og elvekryssinger, ved bebyggelse, ferdselsårer, særlig viktige friluftsområder og kulturmiljøer med mer som blir berørt av tiltakene. Dersom det søkes alternative traseer, skal visualiseringen være dekkende for alle.

Det har gjennom den offentlige høringen av meldingen kommet innspill om at det bør utarbeides en 3D-modell som viser hvordan ledningen vil fremstå fra ulike standpunkt. Utarbeidelse av en slik 3D-modell er mulig, og benyttes i flere kraftledningsprosjekter på de høyeste spenningsnivåene. Imidlertid er utarbeidelse av slike modeller tidkrevende og dyrt. NVE har ikke stilt krav om utarbeidelse av slike modeller, men utbyggere har på eget initiativ gjort det pga. at de selv har nytte av dem i planlegging og prosjektering av de største kraftledningene. NVE mener nytten av slike modeller er mindre for regionalnettsledninger, og mener det er tilstrekkelig at det utarbeides fotomontasjer fra representativ standpunkt, som omtalt ovenfor. Dersom NTE Nett selv finner at nytten ved en slik modell oppveier for kostnadene og velger å utarbeide en 3D-modell, ber NVE om at den gjøres tilgjengelig for NVE og vises til høringsinstansene på forespørsel.

Kulturminner og kulturmiljø

NVE vil i utredningsprogrammet sette krav om at kjente automatisk fredete kulturminner, vedtaks-fredete kulturminner, nyere tids kulturminner og kulturmiljø i traseene og i influensområdet beskrives, verdivurderes og vises på kart. Samtidig skal potensialet for funn av automatisk fredete kulturminner angis og vises på kart. NVE setter også krav om at utredningene skal omfatte kulturminner og kulturmiljø innenfor tiltaksområdet og kulturminner og kulturmiljøer som ikke blir direkte berørt, men som likevel visuelt kan bli påvirket av anlegget. Utredningsprogrammet inneholder derfor et eget punkt om at de visuelle virkningene av tiltaket skal beskrives og vurderes for influensområdet til kraftledningen. Med influensområde menes område hvor kulturminner og kulturmiljø kan bli visuelt berørt. NTE Nett skal vurdere å lage visualiseringer når spesielt viktige kulturminner eller kulturmiljøer blir vesentlig berørt, jf. punktet om visualiseringer under temaet landskap.

NVE vurderer at punktene i utredningsprogrammet om kulturminner og kulturmiljø vil ivareta utredningsbehovet. Når det gjelder beskrivelse av hvilke visualiseringer som skal gjennomføres og hvordan dette skal gjøres, vises det til punktet om landskap ovenfor. NVE minner om at det skal vurderes avbøtende tiltak, f.eks. traséjusteringer, for alle temaer som utredes i konsekvensutredningen.

Utredningen for kulturminner og kulturmiljø skal ses i sammenheng med vurderingene for "landskap og visualisering" og "friluftsliv".

Friluftsliv

Noen grunneiere har ytret bekymring for at kraftledningen vil påvirke friluftsliv- og rekreasjonsinteresser negativt i regionen, og trekker frem området langs traséalternativ 2, det første strekket av alternativ 3 og landtakene for sjøkabel spesielt. NVE vil be om at det redegjøres for viktige friluftsområder som berøres av tiltaket, samtidig som dagens bruk av områdene skal beskrives og aktuelle områder skal vises på kart. Videre skal NTE Nett vurdere hvordan tiltaket vil kunne påvirke dagens bruk av friluftsområdene. NVE anbefaler at Miljødirektoratets håndbøker nr. 18 og 25 legges til grunn for

utredningene. Der det planlagte anlegget vil berøre viktige friluftsområder, skal det vurderes å utarbeide visualiseringer. Når det gjelder hvilke visualiseringer som skal gjennomføres og hvordan dette skal gjøres, vises det til punktet om landskap ovenfor. NVE vurderer at punktene i utredningsprogrammet vil ivareta utredningsbehovet for dette temaet.

Vurderingene av friluftsliv bør ses i sammenheng med vurderingene for ”landskap og visualisering” og ”kulturminner og kulturmiljø”.

Naturmangfold

Gjennom høring av meldingen har NVE mottatt innspill om naturmangfoldet i områder som kan bli berørt av anleggene. NVE mener besvarelsen på de konkrete punktene til naturmangfold i utredningsprogrammet vil danne et godt beslutningsgrunnlag for vurderinger rundt naturmangfold. I områder der eksisterende dokumentasjon er mangelfull skal det suppleres med nye feltregistreringer.

NVE er enig med høringsinstansene i at kartlegging av konsekvenser for naturmangfoldet er viktig. Kravene fra høringsinstansene om utredning av naturmangfold vil etter NVEs mening dekkes av utredningsprogrammet. Det er imidlertid viktig å påpeke at utredninger knyttet til et spesielt tiltak som en meldt kraftledning, ikke vil gi en full kartlegging av naturmangfoldet verken i traseene eller i omkringliggende områder. NVE vil blant annet stille krav om at viktige områder og lokaliteter for naturmangfoldet skal fremstilles i form av et temakart i tillegg til den verbale beskrivelsen. NVE mener at det skal fokuseres på truede og sårbare arter, samt arter som man vet kan være spesielt påvirket av denne typen anlegg. Dette vil etter NVEs mening gi tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for NVEs konsesjonsvedtak.

NVE har i utredningsprogrammet valgt å dele opp temaet naturmangfold i deltemaene ”naturtyper og vegetasjon”, ”fugl”, ”andre dyrearter” og ”samlet belastning, jf. naturmangfoldloven § 10”. NVE viser til at det for deltemaene ”fugl” og ”andre dyrearter” skal vurderes hvordan anlegget kan påvirke kritisk truede, sterkt truede og sårbare arter, jf. Norsk Rødliste 2010. For fugl skal det videre vurderes hvordan tiltaket kan påvirke artenes adferd og bestand gjennom forstyrrelser, kollisjoner, elektrokusjon og redusert/forringet økologisk funksjonsområde.

NVE henviser for øvrig til kapittel 4.1.2 om ”Prosess og metode” og ”Avbøtende tiltak og transport”, hvor NVE presiserer nytten av å se flere delutredninger i sammenheng for å få et bedre beslutningsgrunnlag. Når det gjelder utredningen av naturmangfold, bør denne særlig sees i sammenheng med vurderinger av inngrepsfrie naturområder og verneområder under teamet ”arealbruk” og ”avbøtende tiltak”.

Arealbruk

Flere grunneiere har påpekt at de meldte anleggene vil kunne påvirke planlagte utbygginger på deres eiendom. NVE vil inkludere et punkt i utredningsprogrammet om at areal som båndlegges skal beskrives. I tillegg skal eventuelle virkninger for eksisterende eller planlagte tiltak som for eksempel hytter og bolighus vurderes. NVE ber NTE Nett beskrive tiltakets innvirkning på offentlige og private planer i området, herunder konsekvenser for gjeldende planer etter plan- og bygningsloven.

Eksisterende og fremtidig bebyggelse langs det nye anlegget skal kartlegges i et område på 50 meter fra senterlinjen. Det skal skilles mellom ulike typer bebyggelse og avstanden til senterlinjen skal vises.

NVE ber videre NTE nett om å beskrive tiltakets eventuelle virkninger for vernede eller planlagt vernede områder naturmangfoldloven og/eller plan- og bygningsloven og eventuelt vassdrag vernet etter Verneplan for vassdrag.

NVE mener fastsatt utredningsprogram vil ivareta mottatte utredningskrav knyttet til eksisterende arealbruk i områdene som blir berørt av de meldte anleggene. Når det gjelder vurderingene av arealbruk bør disse ses i sammenheng med flere tema, og særlig med vurderingene av "kulturminner og kulturmiljø" og "naturmangfold".

Nærings- og samfunnsinteresser

Lokalt næringsliv

NVE vil i utredningsprogrammet sette krav om at tiltakets eventuelle konsekvenser for lokalt næringsliv vurderes. Vurderingen av virkninger skal ses i sammenheng med de vurderinger som gjøres under temaet "reiseliv".

Reiseliv

NVE vil i utredningsprogrammet inkludere et punkt om reiseliv. NTE Nett skal beskrive den eksisterende reiselivsnæringen i området og vurdere hvilke mulige virkninger anlegget vil kunne ha for reiselivet. Det anses som hensiktsmessig at vurderingene for reiseliv sees i sammenheng med de vurderinger som gjøres under temaene "landskap og visualiseringer" og "friluftsliv". Bakgrunnen for dette er at disse temaene i noen grad vil kunne overlappe hverandre. NVE mener kravene i utredningsprogrammet vil ivareta utredningsbehovet i nødvendig grad.

Landbruk

NVE har mottatt innspill om at ledningen ikke må være til hinder for skogs- og jordbruksdrift. NVE ber i utredningsprogrammet NTE Nett beskrive landbruksaktiviteter som blir vesentlig berørt av tiltaket. Virkninger for jord- og skogbruk, herunder driftsulemper, typer skogsareal som berøres og virkninger for produksjon, skal vurderes. NVE vurderer at virkningene for landbruket i tilstrekkelig grad ivaretas gjennom foreslått utredningsprogram.

Reindrift

NVE vil i utredningsprogrammet inkludere et punkt om reindrift. Ledningen vil berøre ett reinbeitedistrikt, og distriktets bruk av området skal beskrives. NTE Nett skal også oppsummere eksisterende kunnskap om kraftledninger og rein, og utrede hvilke virkninger ledningen vil gi for reinbeitedistriktet.

Luftfart og kommunikasjonssystemer

NVE vil inkludere et punkt i utredningsprogrammet som omhandler luftfart, og ber om at NTE Nett gjør rede for anleggets virkninger for omkringliggende radaranlegg, navigasjonsanlegg og kommunikasjonsanlegg for luftfarten, samt virkninger for inn- og utflyvningsprosedyrene til omkringliggende sivile og militære flyplasser. Det skal også vurderes om anlegget utgjør andre hindringer for luftfarten, spesielt for lavtflyvende fly og helikopter. Virkninger for andre kommunikasjonssystemer skal også vurderes. Behovet for merking av luftspenn skal også vurderes, jf. forskrift om merking av luftfartshindre. I arbeidet med utredningene skal det tas kontakt med Avinor og aktuelle operatører av lavtflygende fly og helikopter.

Elektromagnetiske felt

Noen av høringsinstansene er bekymret for mulige virkninger av elektromagnetiske felt.

I tråd med anbefalte utredningsnivå fra Statens strålevern, vil NVE sette krav om at tiltakshaver kartlegger om det finnes bygg som vil bli eksponert for elektromagnetiske felt over 0,4 mikrottesla (μT) i årsgjennomsnitt. Denne magnetfeltverdien er ikke en tiltaksgrense eller en absolutt grenseverdi, men et utredningsnivå. NVE vil sette krav om at NTE Nett inkluderer magnetfelt fra eksisterende kraftledninger der den meldte ledningen parallellføres med disse. Det skal fremgå hvilke typer bygg (boliger, fritidsboliger, skoler/barnehager og andre bygg) som utsettes for feltnivåer over utredningsnivået. Omfanget av eksponeringen skal beskrives og tallfestes. Det skal gjøres en vurdering av hvilke tiltak som kan gjennomføres for å redusere feltnivå for bygg som vil få magnetfeltnivåer over 0,4 μT . Med bygg menes i denne sammenheng boliger, skoler og barnehager. NVE ber også om at tiltakshaver oppsummerer eksisterende kunnskap om kraftledninger og helse.

NVE anser at temaet elektromagnetiske felt i tilstrekkelig grad blir ivaretatt gjennom fastsatt utredningsprogram.

Forurensning

NVE vil inkludere et punkt i utredningsprogrammet om at støy fra kraftledningen og aktuelle transformatorstasjoner skal beskrives. NVE ber også om at tiltakshaver beskriver mulige kilder til forurensing fra anleggene og vurderer risiko for forurensing. Det har kommet innspill fra beboere langs trasé 1 om at ledningen vil krysse en rekke drikkevannskilder. NVE vil be NTE Nett om å utrede eventuelle virkninger på disse.

Rasfare

Stjørdal kommune har i sitt innspill bedt om at risiko- og sårbarhetsanalyser og konsekvenser av klimaendringer bør inn i utredningsprogrammet. Dette er temaer som alltid skal beskrives i en konsesjonssøknad for kraftledninger, jf. NVEs "Veileder for utforming av søknad om anleggskonsesjon for kraftoverføringsanlegg". NVE vil herunder inkludere i utredningsprogrammet at NTE Nett skal utrede hvorvidt kvikkleireforekomster vil utgjøre fare for masseutglidning med påfølgende skader på anleggene. Det skal beskrives hvorvidt dette utgjør en fare for forsyningssikkerheten i regionen.

4.2 Utredningskrav som ikke er inkludert i utredningsprogrammet

Noen høringsinstanser har fremmet krav om utredninger som NVE ikke mener er beslutningsrelevante for å avgjøre konsesjonssaken. Disse kravene vil ikke bli tatt med i utredningsprogrammet:

Verdiforringelse

Flere grunneiere har ytret bekymring for verdiforringelse av eiendommen som følge av at det bygges luftledning i nærheten av deres eiendom. Verdiforringelse og erstatning vil bli et sentralt tema ved forhandling om minnelige avtaler eller vil inngå i en skjønnsprosess i forbindelse med ekspropriasjon. Økonomiske virkninger for den enkelte grunneier inngår ikke som en del av NVEs konsesjonsvurdering, og NVE vil ikke sette krav om at en eventuell verdiforringelse skal utredes. NVE viser for øvrig til kapittel 6.8 "Innvirkning på private interesser" i "Veileder for utforming av søknad om anleggskonsesjon for kraftoverføringsanlegg" som tiltakshaver skal bruke for å utarbeide søknaden.

5 Forelegging av utredningsprogram

§ 8 i forskrift om konsekvensutredninger fastslår at ansvarlig myndighet skal legge utredningsprogrammet frem for Miljøverndepartementet dersom relevante myndigheter vurderer tiltaket til å kunne komme i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn. Det har gjennom høringen ikke fremkommet slik informasjon og NVE har vurdert at det ikke er behov for å forelegge utredningsprogrammet for Miljøverndepartementet.

6 Oppsummering

På bakgrunn av melding med forslag til utredningsprogram, innkomne merknader og egne vurderinger har NVE utformet et utredningsprogram og dette notatet "Bakgrunn for utredningsprogram" for NTE Netts meldte kraftledning 132 kV Sutterø-Frosta-Skogn i Stjørdal, Frosta og Levanger kommuner, Nord-Trøndelag fylke.

Utredningsprogrammet er tematisk oppdelt og omtaler både problemstillinger som skal belyses og framgangsmåter som skal benyttes. NVE har valgt å inkludere alle temaene som NTE Nett foreslår i meldingen i det fastsatte utredningsprogrammet. I utredningsprogrammet har NVE omformulert og spesifisert de konkrete utredningskravene knyttet til disse temaene. I utredningsprogrammet er det først et kapittel om prosess og metode, som er relevant for alle temaene. Så stilles det krav til at det skal gjøres en kort oppsummering av deler av søknaden etter energiloven. Deretter er det en gjennomgang av hvilke traseer og alternativer som skal utredes videre, og tilslutt legges rammene for utredning av fagtemaene.

Når det gjelder de ulike fagtemaene som skal utredes, har NVE tatt utgangspunkt i det forslaget NTE Nett presenterte i meldingen. NVE ber om at NTE Nett legger vekk alternativ 1 i det videre arbeidet. I tillegg til de øvrige traseer, transformatorstasjoner og temaer som NTE Nett foreslår i meldingen, krever NVE at tiltakshaver vurderer en ny trasé på en delstrekninger. Traseen skal følge trasé 2 frem til Vuddudalen, for så å vinkle vestover og benytte en kort sjøkabel over Lofjorden.

NVE understreker at informasjonen i en søknad etter energiloven og en konsekvensutredning etter dette utredningsprogrammet, til sammen utgjør beslutningsgrunnlaget for NVEs konsesjonsavgjørelse sammen med de høringsinnspill vi mottar ved høring av denne dokumentasjonen. NVE mener en konsekvensutredning utarbeidet på bakgrunn av det fastsatte utredningsprogrammet vil gi et godt grunnlag for å beslutte om anlegget skal bygges. Dokumentasjonen vil også gi et godt grunnlag for å vurdere hvilken trasé og utforming av anlegget, som samlet gir minst negative virkninger for natur, miljø og samfunn.